

Nú kemur kanska arbeiðs-trygggleiki inn um skúlagátt

Jørgen Vogensen, frá Arbejds miljøfondet, sigur, at í dag kann tosst um hugtakið arbeiðsumhvørvi í álvarsemi. Í so máta er áskoðanin hjá fólki nógv broytt bara seinastu 10 árin. Hetta kemur m. a. av, at í dag er arbeiðsumhvørvi eitt evni, ið verður tikið upp í frálærni líka frá fólkskúla og uppeftir. Jørgen Vogensen, sum er hálvur feryingur, vitjar í hesum døgum skúlar í Føroyum í samstarvi við Arbejdseftirlitið og Landsskúlafyrisingina

Hugtakið arbeiðsumhvørvi — ella arbeiðaravertnd — er longu komið inn um skúlagátt í Danmark og er so smátt á veg inn á barnagarðarnar.

— Tað, tú hevur fingið inn við móðurmjólkin, kenst náttúrligari, tá tú seinri kemur í eina støðu, har slíkt skal brúkast.

Nakað soleiðis sigur Jørgen Vogensen. Hann starvast á Arbejds miljøfondet og er í hesum døgum í Føroyum og greiðir frá frálærni í arbeiðsumhvørvi og arbeiðs-trygggleika. Í dagliga virki sinum fæst hann við at gera frálærutílfar um arbeiðsumhvørvi.

Á ferðini í Føroyum, ið er lögð til rættis í samstarvi við Arbejdseftirlitið og Landsskúlafyrisingina, skal hann vitja á skúlum og hava fundir við lærarar.

Endamálið er at fáa eitt orðaskifti um møguleikarnar at hava frálærni í arbeiðsumhvørvispurningum í Føroyum, og um tað er møgulegt at brúka nakað av tí danska frálærutílfarinum, ið longu fæst á prenti, á ljóð og sjónbendum, á ljósmyndum, á plakatum o. s. v.

Tankin við frálærni er partvist at gera næmingarnar tilvitandi um hugtakið arbeiðsumhvørvi í einum størri samfelagsligum sambandi, eins og geva teimum ítøkilig vitan um sína egnu arbeiðsstøðu.

Til triggjar skúlar

Jørgen Vogensen leggur til rættis frálærutílfar til triggjar skúlar: fólkskúlan, tekniskar skúlar (efg-útbúgvingina) og til studentaskúlar.

Tankin undir frálærni í fólkskúlanum er at motivera bernini at arbeiða við hugtakinum arbeiðsumhvørvi. Læra tey at brúka orðið arbeiðsumhvørvi og læra tey at gera sínar metingar, skapa áskoðan

ir, um fyribrigðið.

Til studentaskúlar finst ikki so nógv tilfar. Á studentaskúlum arbeiða næmingar tí mest við frágreiðingum um arbeiðs-trygdarspurningar, hagtølum o. t. l.

Til teknisku skúlar finst nógv ymiskt tilfar, tí næmingarnir ella lærlingarnir eru so ymskir, alt eftir útbúgving.

Her er talan um tilfar, ið partvist gevur eina ítøkiliga vitan um tekniskar spurningar, og sum partvist setur hugtakið í eitt samfelagsligt samband.

Ítøkiligt á Verkstaði og Teori

Tann tekniska frálærarn fevnir um ítøkiliga vitan um trygggleika og harafturat fevnir hon um arbeiðshættir at brúka í slíkum spurningum, tí broytingarnar eru alla tíðina stórar og framburðurin er skjótur — skjótt loysir eitt tól eitt annað av.

Jørgen Vogensen sigur, at viðvikjandi teimum teknisku skúlanum, er tað týðningarmikið, at tað ítøkiliga á verkstaðnum verður knýtt at teoriunum.

Nú tikið í álvara

Danmark er ógvuliga framkomið land í spurningum um trygd arbeiðaranna og í spurninum um arbeiðsumhvørvi í heila tikið.

Jørgen Vogensen greiðir frá, at áskoðanin hjá fólki um spurningin er nógv broytt seinastu 10 árin. Í dag kunnu arbeiðsumhvørvispurningar takast upp í álvarssomum orðaskiftum. Tað lat seg ikki gera fyrri ikki so mongum árum síðani. Tá vórðu teir, sum tóku slíkar spurningar upp, hildnir at vera mammudreingir.

— Men tað visir seg, at allar tær frágreiðingar, ið gjørdar vórðu fyrst í 70-unum um t. d. organisk upplýsingarevni og kropsligt arbeiðsslit, eru sannar, sigur Jørgen Vogensen.

Nógv prógv eru fingin til vega, um hvussu vandamikil og heilsuskaðilig nógv av teimum nýggju evnunum eru. Tí ræður um at vera á varðhaldi.

Vitjar fleiri skúlar

Jørgen Vogensen hevur og skal vitja fleiri skúlar í Føroyum: teknisku skúlar í Havn og í Klaksvík, maskinskúlan, sjómansskúlan, handilsskúlan, studentaskúlan og HF-skeiðini, støðisútbúgvingina, læraraskúlan og onkran fólkskúla.

Í dag verður t. d. almennt fundur fyri fólkskúlalærarar á Eystur-skúlanum í Havn. Og í morgin, hósdag, verður fundur fyri lærlingar á tekniska skúlanum í Klaksvík kl. 10. Aftaná verður fundur við lærararnar.

Hálv almennur stovnur

Arbejds miljøfondet er ein hálv almennur stovnur. Hann finst eftir lógini um arbeiðaravertnd, og liggur undir arbeiðsumhvørvisráðnum. Í hesum ráðnum og í stýrinum fyri Arbeiðsumhvørvisstovnin eru partarnir á arbeiðsmarknaðinum umboðaðir.

Jørgen Vogensen sigur, at tankin við hesum er, at partarnir á arbeiðsmarknaðinum skulu hava ávirkan á spurningin.

Fíggarætlanin hjá Arbejds miljøfondet er 30 mill. kr. Helvtin verður brúkt til granskning, meðan helvtin verður brúkt til upplýsing, skeið og framleiðslu av frálærutílfari.

jo-mo

**Sikkerhed
i arbejdsmiljøet –
hvem er det?**

Friðargonga úr Mjørkadali til Havnar

Nú mánadagin, annan hvítusunnudag, verður friðargonga úr Mjørkadali oman til Havnar, umleið 15 km.

Ein samskipanarbólkur við umboðum úr m. a. friðarfelagsskapum og politiskum ungmanna feløgum skipar fyri gonguni.

Í einum tíðindabrævi um gonguna, sum Tonnie Strøm, Axel H. Nolsøe, Oluffa Klein Olsen og Framhald á síðu 13